
ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΕΞΑΜΗΝΟΝ ΤΟΥ 1948

Παραγωγή. Ἡ ἀνάπτυξη τῆς παγκόσμιας παραγωγῆς καυσίμων, ἐνεργείας καὶ βιομηχανικῶν πρώτων ὑλῶν κατὰ τὸ πρῶτο ἑξάμηνο τοῦ 1948 παρέχεται ἀπ' τὸν ἀκόλουθο πίνακα.

Εἶδη	Δείκτης (1947 = 100)	
	Παγκόσμια Παραγωγή	Παγκόσμια Παραγωγή χωρὶς τὴν Η. Π. Α.
Κάρβουνο καὶ λιγνίτης	100	108
Πετρέλαιο	107	109
Ἡλ. ἐνέργεια	105	106
Χυτοσίδηρος	106	127
Χάλυβας	109	129
Χαλκός	104	106
Μολύβι	96	94
Τσίγκος	104	106
Λευκοσίδηρος	125	—
Καουτσούκ	113	—
Τσιμέντο	105	114

(Monthly Bulletin of Statistics)

Ἀπ' τὸν πίνακα αὐτὸν ἐξάγεται ὅτι ἡ παγκόσμια παραγωγή τῶν εἰδῶν αὐτῶν ἐξακολουθεῖ νὰ αὐξάνει σὲ σχέση μετὰ τὸν προηγούμενον χρόνον ἀλλὰ ὅτι συγχρόνως ἡ αὔξησις εἶναι μεγαλύτερη στὸν ἔκτος τῶν Η. Π. Α. κόσμον παρά στὴν Η. Π. Α. Αὐτὸ φαίνεται ἰδιαίτερα ἔντονον στὴν παραγωγή σιδήρου καὶ χάλυβος ἡ ὁποία ὅπως εἶναι γνωστὸ παίζει ἕνα ἰδιαίτερα ἀποφασιστικὸ ρόλον στὴν πορεία ὀλόκληρης τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς καὶ τῆς ὁποίας ἡ καθυστέρηση μετὰ τὸν πόλεμον (λαμβανονομένων ὑπ' ὄψιν καὶ τῶν τρομακτικῶν ἀναγκῶν γιὰ τὴν ἀναπλήρωσιν τοῦ ἀπὸ τὸν πόλεμον κατεστραμμένου στερεοῦ πραγματικοῦ κεφαλαίου) ἦταν ἡ κυρία αἰτία τῶν περισ-

σότερων δυσχερειών που αντιμετώπιζε ή βιομηχανία. Στόν τομέα αυτό ή παραγωγή τών Η. Π. Α. παραμένει στάσιμη ενώ αντίθετα του υπόλοιπου κόσμου πραγματοποιεί ένα άλμα καλύπτοντας μέσα στο πρώτο έξάμηνο του 1948· αύξηση ανώτερη από τὸ $\frac{1}{4}$ τῆς συνολικῆς παραγωγῆς του 1947 (σὲ μηνιαῖες ἀναλογίες). Γενικώτερα ενώ ή συ-νεχιζόμενη ἀνοδος τῆς παραγωγῆς ἐμφανίζει διαρκῶς βελτιούμενη τὴν παγκόσμια οίκονομικὴ κατάσταση, ή βελτίωση αὐτὴ γίνεται περισσότερο σταθερὴ ἐπειδὴ σύγχρονα ἐλαττώνει τὴν τρομακτικὴ ἀ-πόσταση παραγωγικῶν δυνατοτήτων μεταξύ Η. Π. Α. καὶ ὑπολοίπου κόσμου που ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ή ρίζα τῆς ὅλης μεταπολεμικῆς διεθνούς δυσαρμονίας.

Περισσότερο αἰσθητὴ γίνεται ή ἐξέλιξη αὐτὴ ἐφ' ὅσον παραβληθῆ ή παραγωγικὴ δραστηριότητα τῶν Η. Π. Α. μὲ τῶν κυριώτερων Δυ-τικοευρωπαϊκῶν χωρῶν που παρέχεται ἀπ' τὸν πίνακα τῆς ἐπομένης σελίδας.

Ἐκ τῶν πινάκων αὐτῶν ἐξάγεται χωρὶς τὸν παραμικρὸ διστα-γμὸ ὅτι ή ἀνασυγκρότηση τῆς δυτικοευρωπαϊκῆς βιομηχανίας προ-χωράει μὲ ραγδαῖο ρυθμὸ καὶ ὅτι ὁ χώρος αὐτὸς ξαναβρίσκει τὴ θέση στὴ διεθνή οίκονομία που εἶχε χάσει μὲ τὸν πόλεμο καὶ τὶς πο-λεμικὲς καταστροφές. Πραγματικὰ ὁ δείκτης τῆς βιομηχανικῆς δρα-στηριότητας (1937=100) ἀνέβηκε στὴ Μ. Βρετανία ἀπὸ 101 (1947) σὲ 118 (Ἰούλιος τοῦ 1948) στὴ Γαλλία ἀντίστοιχα ἀπὸ 95 σὲ 113, στὴ Γερμανία (διζωνία) ἀπὸ 38 σὲ 50. (Στὶς Η.Π.Α. γιὰ τὶς ἴδιες ἡ-μερομηνίες ἔχουμε 171—176). (Monthly Bul. of St. U.N.). Τὸ γεγο-νὸς αὐτὸ ἀσφαλῶς δὲν εἶναι ἄσχετο μὲ τὸ σχέδιο Μάρσαλ που ἔτσι σημειώνει μιὰ ἀναμφισβήτητη πρώτη ἐπιτυχία. Εἰδικώτερα χρειάζε-ται προσοχὴ ή ταχύτητα τῆς ἀνασυγκρότησης τῆς Γερμανικῆς βιομη-χανίας. Χωρὶς ἀμφιβολία αὐτὴ πρέπει νὰ ἀποδοθῆ α) Στὴ βοήθεια τοῦ σχεδίου Μάρσαλ που μαζί μὲ τὶς ἀπ' εὐθείας Ἀγγλοαμερικανικὲς παροχές σὲ τρῶφιμα ἀνῆλθε τοὺς τελευταίους 12 μῆνες σὲ 1114 ἐκ. δολλ. β) Στὸ ὅτι ή βιομηχανικὴ δυναμικότητα τῆς Δυτικῆς Γερμανίας σὲ στερεὸ πραγματικὸ κεφάλαιο εἶναι σήμερα παρὰ τὶς καταστρο-φές μεγαλύτερη ἀπ' ὅτι τὸ 1938. γ) Στὸ ὅτι οἱ μεγάλες ἀνάγκες σὲ βιομηχανικὰ καταναλωτικὰ ἀγαθὰ τῆς Δ. Εὐρώπης προσφέρουν στὴ γερμανικὴ βιομηχανία μιᾶς πρώτης τάξης ἐξωτερικὴ ἀγορά. δ) Στὴν νομισματικὴ ἐξυγίανση που ἔγινε μὲ τὴν εἰσαγωγή τοῦ νέου μάρ-κου. Πραγματικὰ μὲ τὴ σημερινὴ στάθμη τῆς γερμανικῆς παραγω-γῆς ή Διζωνία καλύπτει (Ὀκτώβριος τοῦ 1948) τὰ 67 ο)ο τῆς προπο-λεμικῆς τῆς παραγωγῆς (δηλώσεις τοῦ στρατηγοῦ Clay N.Y. Herald

(Μηνιαίος μέσος όρος)

Είδος	Χρόνος	Μ. Βρετανία	Γαλλία	Γερμανία Διζώνια	Οι τρεις Ευρωπαϊκές Χώρες	Η. Π. Α.
Κάρβουνο χιλ. τόν.	1947	16.715	3.779	6.645	26.533	51.105
	1948 α' έξ. αύξ. (+) ή μει- ωση (-) %	17.960 + 8	4.100 + 8	6.872 +14	28.942 + 9	46.906 - 8
Ήλεκτρική ένέργεια έκ. κιλοβάτ	1947	3.548	2.111	1.357	7.016	21.310
	1948 α' έξ. αύξ. (+) ή μει- ωση (-) %	3.890 +13	2.333 +10	1.498 +11	7.721 +12	21.875 + 2
Χυτοσίδηρος χιλ. τόννοι	1947	647	407	189	1.243	4.476
	1948 α' έξ. αύξ. (+) ή μει- ωση (-) %	785 +22	523 +31	298 +58	1.606 +33	4.380 - 2
Χάλυβας	1947	1.057	479	296	1.832	6.412
	1948 α' έξ. αύξ. (+) ή μει- ωση (-) %	1.281 +22	652 +35	400 +34	2.333 +29	6.510 + 2
Τσιμέντο	1947	589	321	214	1.124	2.651
	1948 α' έξ. αύξ. (+) ή μει- ωση (-) %	697 +19	432 +34	327 +53	1.456 +30	2.867 + 7

Tribune 13/10/48). [Κατά την ίδια εποχή ή Ελλάδα έκάλυπτε μόλις τὰ 65 ο)ο].

Αυτή ή ισχυρή ανάπτυξη της Δυτικοευρωπαϊκής βιομηχανίας κάνει διαρκώς περισσότερο αισθητό τὸ πρόβλημα σιδηρουχάλυβος πὸ ἀποτελεῖ τὴ βάση της ὅλης βιομηχανικῆς δραστηριότητος. Τὸ πρόβλημα αὐτὸ ἐμφανίζεται με ὅλη του τὴν ὀξύτητα κυρίως στὴ Μ. Βρετανία της ὁποίας οἱ ἀνάγκες σὲ σιδηρομετάλλευμα ἐμφανίζονται διαρκώς πιὸ ἐπιτακτικὲς ἐπειδὴ α) αὔξησε μέσα στὸ ἀ' ἐξάμηνο τοῦ 1948 ὅπως εἶδαμε ἡ παραγωγή χυτοσιδήρου καὶ χάλυβος κατὰ 370 χιλ. τόννους (τὸ μῆνα) ἦτοι κατὰ 22 ο)ο. β) Τὸ πεντάχρονο σχέδιο ἀνάπτυξης της σιδηροβιομηχανίας πὸ ἔχει διατυπώσει ἡ Ἐργ. Κυβέρνησις προβλέπει πάρα πέρα αὔξησι ἀπὸ 12.500 χιλ. τόν. σημερινῆς παραγωγῆς σὲ 20.000 χιλ. τόν. τὸ 1952. γ) Ἡ τιμὴ τοῦ κῶκ διατηρεῖται ὑψηλὴ πράγμα πὸ κάνει ἀσύμφορη τὴ χρησιμοποίησι σιδηρομεταλλευμάτων με μικρὴ περιεκτικότητι.

Τὰ ἀγγλικὰ σιδηρομεταλλεῖα εἶναι ἐντελῶς ἀνεπαρκῆ πλέον νὰ καλύψουν αὐτὲς τίς διαρκώς αὔξανόμενες ἀνάγκες σὲ σιδηρομεταλλεύματα· ἐκεῖνο δὲ πὸ χειροτερεύει τὴν κατάστασι εἶναι ὅτι οἱ περισσότερες εὐρωπαϊκὲς χώρες πὸ ἔχουν περισσεύματα σὲ σιδηρομεταλλεύματα προτιμοῦν ἐξ αἰτίας της στενότητος τοῦ δολλαρίου νὰ τὸ ἐξάγουν στὶς Ε.Π.Α πὸ καὶ αὐτῶν ἡ ἐγχώρια ἐξόρυξι ἄρχισε νὰ μὴν τοὺς ἐπαρκῆ. Ἀκόμη γίνεται αἰσθητὴ ἡ ἔλλειψη μαγνησίου πὸ εἶναι ἀπαραίτητο γιὰ τὴν κατασκευὴ τοῦ χάλυβα καὶ πὸ ἐξάγεται κατὰ τὸ μεγαλύτερο μέρος ἀπὸ τὴν Ε.Σ.Σ.Δ. Καὶ εἶναι φανερό ὅτι ἂν δὲν λυθῆ τὸ πρόβλημα τῶν πρώτων ὑλῶν της σιδηροβιομηχανίας ὀλόκληρη ἡ προοδευτικὴ ἀνάπτυξι της Βρετανικῆς βιομηχανίας καὶ μαζί μ' αὐτὴν ἐνὸς μέρους της λοιπῆς Δυτικοευρωπαϊκῆς ἀπειλεῖται νὰ καταρρεύσει.

Ὅπως δὴποτε ἡ ἀγγλικὴ κυβέρνησι ἀντιμετωπίζει μέσα στὸν τρέχοντα χρόνον μιὰ σειρὰ ἀπὸ μέτρα πὸ θὰ της ἐπιτρέψουν νὰ ἀντεπεξέλθῃ στὴν κατάστασι αὐτὴ ὅπως εἶναι: α) Ἡ βελτίωσι τῶν τεχνικῶν μεθόδων παραγωγῆς σιδήρου. β) Ἡ ἐντατικὴ ἐκμετάλλευσι τῶν κοιτασμάτων της Αὐτοκρατορίας. γ) Ἡ δημιουργία τῶν ὑψικαμίνων σὲ παραθαλάσσιες περιοχὲς γιὰ τὴν οικονομικώτερη ἐκμετάλλευσι τῶν κοιτασμάτων. δ) Ἡ ἀνεύρεσι νέων κοιτασμάτων. Τὸ σύνολο τῶν μέτρων αὐτῶν τοποθετεῖται καὶ ἐξασφαλίζεται με τὴν ἀπόφασι τοῦ ἐργατικοῦ κόμματος νὰ κρατικοποιήσι τὴ βιομηχανία σιδήρου, ἐνέργεια πὸ φαίνεται ἔτσι ὅτι εἶναι ζήτημα ζωῆς καὶ θανάτου ὄχι μόνο γιὰ τὸν ἀγγλικὸ σοσιαλισμὸ ἀλλὰ καὶ γιὰ αὐτὲς τίς στοιχειώδεις παραγωγικὲς βάσεις της ἀγγλικῆς οικονομίας.

Στὴν κάτω ἀπὸ Σοβιετικὸ ἔλεγχο Ἀνατολικὴ Εὐρώπη παρουσιάζεται ἐπίσης κατὰ τὸ α' ἐξάμηνο τοῦ 1948 μιὰ ἀνάπτυξη τῆς βιομηχανικῆς δραστηριότητος. Ὁ δείκτης τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς (1937=100) στὴ Βουλγαρία ἀνεβαίνει ἀπὸ 86 (1947) σὲ 99 (Ἀπρίλιος τοῦ 1948) στὴν Τσεχοσλοβακία ἀντίστοιχα ἀπὸ 105 σὲ 118, στὴν Πολωνία ἀπὸ 121 σὲ 155. Ἡ ὀριστικὴ ἐπικράτηση τῶν κομμουνιστικῶν κομμάτων κατὰ τὴν ἴδια ἐποχὴ ἔδωσε τὴν εὐκαιρία νὰ ἐκδηλωθῆ μιὰ ἐντονώτερη κατεύθυνση σχεδιασμένης οίκονομίας καὶ ἐπιτάχυνσης διὰ μέσου τῶν σχεδίων τοῦ παραγωγικοῦ ρυθμοῦ. Ἡ Τσεχοσλοβακία εἶναι κυρίως ἡ χώρα στὴν ὁποία στηρίζονται οἱ ἐλπίδες τοῦ ἀνατολικοῦ μπλόκ γιὰ ἐνίσχυση τοῦ βιομηχανικοῦ τομέα καὶ στὸ πεντάχρονο σχέδιο ποῦ ἐκπονήθηκε στὴ χώρα αὐτὴ προβλέπεται γελικὴ αὔξηση τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς κατὰ 130 %ο. Κατὰ πόσο ὁ ρυθμὸς τῆς οίκονομίας τῶν ἀνατολικῶν χωρῶν θὰ ἀνταποκριθῆ σ' αὐτὰ τὰ σχέδια εἶναι πρόωρο ἀκόμη νὰ διαπιστωθῆ.

Ἡ ἀπόδοση τῆς γεωργίας μέσα στὸ 1948 φαίνεται ἐπίσης αὐξημένη. Ἡ ἀμερικανικὴ (Η.Π.Α.) παραγωγὴ σιτηρῶν ἐμφανίζεται αὐξημένη σὲ σχέση μὲ τὸ 1947 κατὰ 10 %ο, γεγονός ποῦ ἀποτελεῖ ρεκόρ ἀπόδοσης γιὰ ὀλόκληρη τὴν ὡς τώρα οίκονομικὴ ἱστορία τῆς χώρας (Bulletin of Federal Reserve Bank Σεπτ. 1948). Ἡ γεωργικὴ παραγωγὴ στὴ Δ. Εὐρώπη, ποῦ πέρσι εἶχε καταστραφεῖ ἀπὸ τὴν ξηρασία, κατὰ διαφόρους ὑπολογισμοὺς φαίνεται ὅτι θὰ εἶναι ἀνώτερη τῆς περσυνῆς κατὰ 30 %ο, γεγονός ποῦ σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴ βοήθεια τοῦ σχεδίου Μάρσαλ βελτιώνει τὴν ἐπισιτιστικὴ κατάσταση τῶν χωρῶν αὐτῶν.

Τιμές. Ἡ ἐξέλιξη τῶν τιμῶν στὶς Η.Π.Α. παρέχεται ἀπ' τὸν ἀκόλουθο πίνακα.

Δείκτης τιμῶν χονδρικῆς πωλήσεως
(1926=100)

	Γενικὸς δείκτη	Ἀγροτικὰ προϊόντα	Εἶδη διατροφῆς	Λοιπὰ προϊόντα
1947 Ἰαν.	142	166	156	131
Μάϊος	148	178	168	131
Σεπτ.	158	186	179	138
1948 Ἰαν.	165	200	180	140
Φεβρ.	160	187	173	148
Μαρτ.	161	188	174	148
Ἀπριλ.	162	188	178	149
Μάϊος	163	189	178	149

Ίούν.	167	195	180	150
Ίούλ.	168	198	188	150

(Στατιστική της Όμ. Κυβέρνησης των Η.Π.Α.)

Ἐκ τῶν πινάκων αὐτῶν φαίνεται ὅτι ὁ πληθωρισμὸς ἐξακολούθησε νὰ ἀναπτύσσεται κατὰ τὸ 1948 στὶς Η.Π.Α.. Αὐτὸ πρέπει νὰ ἀποδοθῆ α) Στὴ διοχέτευση στοὺς καταναλωτὲς διαρκῶς πρόσθετης ἀγοραστικῆς δύναμης (σὲ νόμισμα) ποὺ ἀποτελοῦνταν ἀπὸ ποσοστὴς πιστώσεων μπλοκαρισμένων κατὰ τὸν πόλεμο καὶ προοδευτικὰ ἀποδεσμευόμενων. β) Στὶς ἀνάγκες τοῦ προγράμματος εὐρωπαϊκῆς ἀνασυγκρότησης. γ) Στὴν ἄρνηση τοῦ ρεπουμπλικανικοῦ Κογκρέσσου νὰ δεχθῆ τὰ ἀντιπληθωρικὰ μέτρα τοῦ Προέδρου Τρούμαν. Τὸν Φεβρουάριο μιὰ διαγραφόμενη πρόβλεψη πολὺ καλῆς ἐσοδείας ρίχνει ἀπότομα τὶς τιμὲς ἀγροτικῶν προϊόντων καὶ ἐπηρεάζει ἀνάλογα τὸν τιμὰριθμὸ εἰδῶν διατροφῆς ὅπως καὶ τὸν γενικὸ τιμὰριθμὸ. Ἡ κάμψη ὅμως αὐτὴ σιγὰ·σιγὰ ἐξουδετερώνεται. Ἐξ ἄλλου ὁ πληθωρισμὸς ὅσο συνεχίζεται τόσο προκαλεῖ δυσχέρειες στὴν ἐφαρμογὴ τῆς βοήθειας στὴν Εὐρώπη (γιατὶ ἡ ἀφαίρεση καὶ νέων ἐμπορευμάτων ἀπὸ τὴν ἐσωτερικὴ ἀγορὰ ἐπιδεινώνει ἀκόμα περισσότερο τὴν ἐξίσωση τῆς ποσοτικῆς θεωρίας) ἐνῶ παράλληλα ἔχει, λόγω τῆς προέχουσας διεθνούς θέσης τῶν Η.Π.Α., ἓνα δυσμενῆ ἀντίχτυπο στὶς παγκόσμιες τιμὲς καὶ στὴν παγκόσμια οἰκονομία.

Ἡ ἐξέλιξη τῶν τιμῶν στὶς κυριώτερες χῶρες παρέχεται ἀπ' τὸν ἀκόλουθο πῖνακα :

Δείκτης τιμῶν χονδρικῆς πωλήσεως
(1937 = 100)

	Ἄγγλια	Γαλλία	Ἰταλία	Ἑλβετία	Ἀργεντινὴ	Καναδᾶς
1947	177	989	5518	201	222	153
1948 Ἰαν.	195	1463	5749	211	229	174
» Φεβρ.	199	1537	5727	211	231	174
» Μάρτ.	200	1536	5690	211	231	174
» Ἀπρίλ.	202	1555	5607	210	235	176
» Μάϊος	203	1653	5542	210	242	177
» Ἰούν.	204	1691	5501	210	248	180

Ἐκ τῶν πινάκων αὐτῶν φαίνεται ὅτι στὶς περισσότερες χῶρες ἡ αὔξησις τῶν τιμῶν συνεχίζεται μὲ πολὺ ἐλαττωμένον ρυθμὸν σὲ σχέση μὲ τὸ ἄλμα ποὺ ἐγένετο μέσα στὸ 1947, σὲ ὠρισμένες μάλιστα χῶρες ἔχει σταματήσει (Ἑλβετία), ἢ καὶ ἔχει ἀναστραφεῖ (Ἰταλία). Τὴν κυριώτερη ἐξίλιξη σ' αὐτὸ τὴν παρέχει ἡ Γαλλία ὅπου μάλιστα ἡ ἄνο-

δος τῶν τιμῶν εἶναι πολύ μεγαλύτερη ἀπὸ τὴν παράλληλη αὔξηση τοῦ κυκλοφοροῦντος χαρτονομίσματος. Τὸ φαινόμενο αὐτὸ πρέπει κατὰ κύριο λόγο νὰ ἀποδοθῆ στὴ συμπαρομαρτοῦσα αὔξηση τῆς ταχύτητος τῆς κυκλοφορίας ποὺ τὴν προκαλεῖ ἡ μεγάλη κοινωνικοοικονομικὴ καὶ πολιτικὴ ἀβεβαιότητα τῆς χώρας.

Ἡ ἐκλογικὴ νίκη τοῦ Προέδρου Τρούμαν στὴν ὁποία δὲν συνετέλεσε λίγο τὸ ἀντιπληθωρικὸ του πρόγραμμα καὶ ἡ ἀνάδειξη δημοκρατικοῦ Κογκρέσσου θὰ ἐπιτρέψουν τὴν ἄσκηση ἀπὸ μέρους τῆς Ὁμοσπονδιακῆς Κυβέρνησης μιᾶς συνεποῦς καὶ ὀλοκληρωμένης ἀντιπληθωρικῆς πολιτικῆς μὲ τὴν ὁποία—ἂν ἄλλοι παράγοντες ἀντίθετα δρῶντες δὲν ἐμφιλοχωρήσουν—θὰ σταθεροποιηθῆ τὸ σύστημα τῶν ἀμερικανικῶν τιμῶν καὶ θὰ παρασχεθῆ ἓνα σημαντικό στοιχεῖο οἰκονομικῆς σταθερότητος καὶ στὶς Η.Π.Α. καὶ σὲ ὀλόκληρο τὸν κόσμον ποὺ θὰ διευκολύνει σημαντικὰ στὴ συνέχιση τοῦ προγράμματος τῆς Εὐρωπαϊκῆς βοήθειας. Παράλληλα μπουρεῖ νὰ θεωρηθῆ πιθανὴ μιὰ βελτίωση στὴν πολιτικὴ κατάσταση τῆς Γαλλίας ποὺ μαζί μὲ τὴν ἀνάπτυξη τῆς παραγωγῆς θὰ ἀπαλλάξει καὶ τὸ νομισματικὸ τῆς σύστημα τούλάχιστο ἀπ' τοὺς ψυχολογικοὺς δυσμενεῖς παράγοντες. Ἀπ' αὐτὰ βγαίνει ὅτι γιὰ τὸ ἄμεσον μέλλον οἱ κίνδυνοι ἀπ' τὸ διεθνή πληθωρισμὸ φαίνονται νὰ περιορίζονται καὶ μάλλον νὰ ἐξατμίζονται.

Διεθνὲς Ἐμπόριο. Τὸ διεθνὲς ἐμπόριο στὸ πρῶτο ἐξάμηνο τοῦ 1948 ἐξακολουθεῖ νὰ ἀντιμετωπίζη τὶς ἴδιες σημαντικὲς δυσχέρειες ποὺ ἐδοκίμασε ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ πολέμου ἔπειτα ἀπὸ τὴν καταστροφὴ τῆς Εὐρώπης καὶ ἰδιαίτερα τῆς γερμανικῆς οἰκονομίας καὶ τὴν ὑπερτροφικὴ ἀνάπτυξη τῶν Η. Π. Α. καθὼς καὶ τὸ κλείσιμο τῆς Ἀνατολικῆς Εὐρώπης μέσα στὸ σοβιετικὸ σύστημα. Εἰδικώτερα συνεχίστηκε ἡ προσπάθεια ἀπὸ μέρους τῶν κυριώτερων δυτικοευρωπαϊκῶν χωρῶν νὰ ἀναπτύξουν τὴν ἐξαγωγή τους στὶς Η. Π. Α. γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσουν τὸ πρόβλημα τῆς στενότητος τοῦ δολλαρίου· ἐνῶ ἐξ ἄλλου ἡ κίνηση ἀπ' τὸ σχέδιο Μάρσαλ εἶχε σὰν συνέπεια (τούλάχιστο στὶς ἡπειρωτικὲς εὐρωπαϊκὲς χώρες) τὴν αὔξηση τῶν Ἀμερικανικῶν εἰσαγωγῶν.

Ὡς ποῖο σημεῖο ὅμως αὐτὴ ἡ ἀνώμαλη κατάσταση μπουρεῖ νὰ ἐξακολουθήσει ; Εἶναι φανερό ὅτι ἐφ' ὅσον κατ' ἀρχὴν δὲν ἀνατρέπεται ἡ Εὐρωπαϊκὴ ἀνασυγκρότηση ἢ συνεχιζομένη ἀνάπτυξη τῆς Εὐρωπαϊκῆς παραγωγῆς θὰ ὀδηγήσῃ σὲ μιὰ προοδευτικὴ ἐλάτωση τῆς στενότητος τοῦ δολλαρίου καὶ σὲ μιὰ ἀντίστοιχη ἐξυγίανση τῆς διεθνούς ἀγορᾶς ὅσο καὶ ἂν ἡ ἐπιστροφή στὸν προπολεμικὸ τύπον διάρθρωσης καὶ ἰσορροπίας τῶν διεθνῶν ἐμπορικῶν σχέσεων εἶναι

αδύνατη. Ίδιαίτερα αποφασιστική θά είναι πρὸς τὴν κατεύθυνση αὐτὴ ἡ συμβολὴ τῆς Γερμανίας ποὺ ἐνῶ συμμετεῖχε πρὶν τὸν πόλεμο κατὰ 20 % στὸ Εὐρωπαϊκὸ ἐξωτερικὸ ἐμπόριο στίς ἀρχές τοῦ 1948 ἡ συμμετοχὴ τῆς δὲν ἦταν ἀνώτερη ἀπὸ 4%. Ἐν τῷ μεταξύ μιὰ βελτίωση τῶν γερμανικῶν ἐξαγωγῶν εἶναι κι' ὅλας αἰσθητὴ καὶ μὲ τὴν σημερινὴ οἰκονομικὴ τῆς κατάσταση ἡ Γερμανία (διζωνία) εἶναι σὲ θέση νὰ ἐξάγει βιομηχανικὰ προϊόντα 600 ἐκ. δολ. τὸ χρόνο.

Τὸ κλείσιμο τῶν χωρῶν τῆς Ἀνατολικῆς Εὐρώπης ποὺ ἦρθε σὰν συνέχεια τῆς Ρωσικῆς ἀπαγόρευσης νὰ μετάσχουν στὸ σχέδιο Μάρσαλ ἐπροκάλεσε μιὰ προϊούσα ἀνάπτυξη τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων τῶν χωρῶν αὐτῶν μεταξύ τους ποὺ ἐκφράστηκε κατὰ κύριο λόγο μὲ μιὰ σειρά ἐμπορικῆς συμβάσεις ποὺ ὑπεγράφησαν Ἡ σημαντικώτερη ἀπ' αὐτὰς εἶναι ἡ Ρωσο-τσεχοσλοβακικὴ σύμβαση ποὺ προβλέπει εἰσαγωγὴ ρωσικῶν προϊόντων καὶ ἰδιαίτερα βιομηχανικῶν πρώτων ὑλῶν ἀνερχόμενων σὲ 8,7 δισεκ. κορώνες καὶ τὰ περισσότερα ἀπ' τὰ ὁποῖα ἡ Τσεχοσλοβακία δὲν θά μπορούσε νὰ τὰ προμηθευθῇ ἄλλοῦ παρὰ πληρώνοντας δολλάρια. Σὲ ἀντίκρουσμα ἡ Τσεχοσλοβακία θά μπορέσῃ νὰ ἐξαγάγῃ στὴν Ε.Σ.Σ.Δ. προϊόντα κατηργασμένα ποὺ ἀνέρχονται σὲ 9 δισ. κορώνες. Ἡ ἐμπορικὴ σύμβαση τῆς Ε.Σ.Σ.Δ. μὲ τὴν Οὐγγαρία προβλέπει ἐπίσης ἀνταλλαγὰς (γιά 17 μῆνες) ἀνερχόμενες σὲ 150 ἐκ. δολλάρια.

Αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι τὸ θέμα τοῦ ἐμπορίου μεταξύ δυτικῆς καὶ ἀνατολικῆς Εὐρώπης ἔπαψε νὰ ὑφίσταται. Ἀντίθετα ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὴν εἰδικὴ ἔκθεση τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Σχεδίου Μάρσαλ τὸ πρόβλημα αὐτὸ ἀνακύπτει, τόσο περισσότερο ἐπιτακτικὰ, ὅσο ἡ Εὐρῶπη λόγω τῆς στενότητος τοῦ δολλαρίου συναντᾷ σημαντικὰς δυσκολίας νὰ συμπληρῶναι τίς ἀνάγκες τῆς μὲ ἀνταλλαγὰς μὲ τὸ Δυτικὸ ἡμισφαίριο καὶ ὅσο συνεχίζεται ἡ ἐθνικὴ οἰκονομικὴ χειραφέτηση τῆς Νοτιοανατολικῆς Ἀσίας. Ἡ ἔκθεση τῆς ἐπιτροπῆς σὲ συνέχεια τονίζει ὅτι κανένα πολιτικὸ χαρακτηριστὴρα ἐμπόδιο δὲν μπορεῖ ὀριστικὰ νὰ ματαιώσῃ τὴν ἐπανάληψη τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων Ἀνατολικῆς καὶ Δυτικῆς Εὐρώπης· καὶ ὅτι ἀκόμη τὸ γεγονός ὅτι ἡ Ἀνατολικὴ Εὐρῶπη ἄρχισε νὰ ἐκβιομηχανίζεται δὲν ἀρκεῖ γιά νὰ ἀναστειλῇ μιὰ νέα προσπάθεια βιομηχανικῶν εἰσαγωγῶν ἀπὸ τίς δυτικοευρωπαϊκὰς χώρες πρὸς τὴν περιοχὴ αὐτή, ἐπειδὴ ἡ ἀρξάμενη ἐκβιομηχάνιση θά συνοδευθῇ μὲ μιὰ ἀνάπτυξη τοῦ κοινωνικοῦ τους εἰσοδήματος καὶ τῶν συνολικῶν τους ἀναγκῶν κατὰ τρόπο γενικὰ ποὺ εὐνοεῖ τὴν ἐνίσχυση τῶν διεθνῶν ἀνταλλαγῶν.

Πρώτη ἐκδήλωση πρὸς τὴν κατεύθυνση αὐτὴ πρέπει νὰ θεωρη-

θῆ ἢ σύναψη Ἀγγλογιουγκοσλαβικῆς ἐμπορικῆς σύμβασης ἢ ὅποια δὲν εἶναι ἄσχετη μὲ τὴν ἀποδέσμευση τῆς Γιουγκοσλαβίας ἀπὸ τὸν Σοβιετικὸ ἄξονα.

Τὸ Ἀγγλικὸ ἰσοζύγιο λογαριασμῶν.—Ἡ διεθνὴς ἐμπορικὴ θέσις τῆς Μ. Βρετανίας κατὰ τὸ πρῶτο ἐξάμηνο τοῦ 1948 ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ ἰδιαίτερη ἐξέταση.

Ἀγγλικὸ ἰσοζύγιο λογαριασμῶν (σὲ ἑκ. £)

	1946	1947	1948 (ἄ. ἐξ.)
Εἰσαγωγή	1092	1.540	887
Ἐξαγωγή	890	1.102	731
Ὑπόλοιπο ἐνεργητικὸ (+) ἢ παθητικὸ (—)	— 202	— 438	— 156
Λοιπὲς δαπάνες	567	567	231
Λοιπὲς εἰσπράξεις	399	355	247
Ὑπόλοιπο ἐνεργητικὸ (+) ἢ παθητικὸ (—)	— 168	— 192	+ 16
Συνολικὸ ὑπόλοιπο ἐνεργητικὸ (+) ἢ παθητικὸ (—)	— 370	— 630	+ 140

(Ἐκθεση τοῦ Cripps πρὸς τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων)

Ἀπ' τὸν πίνακα αὐτὸν φαίνεται ὅτι ἡ βελτίωση τοῦ ἰσοζυγίου λογαριασμῶν τῆς Μ. Βρετανίας εἶναι ραγδαία καὶ ὅτι ἡ χώρα ἔχει ὀριστικὰ ξεπεράσει τὴν ἐπικίνδυνη καμπὴ ποὺ ὑπῆρξε γι' αὐτὴν τὸ 1947 ὅποτε τὸ ἔλλειμμα ἔφθασε τὰ 630 ἑκ. £. Ἡ βελτίωση ὑπῆρξε καταπληκτικὴ στὸν τομέα τῶν ἄδηλων πόρων ὅπου ἡ Ἀγγλία ἂν καὶ ἔχει χάσει ὀριστικὰ τὸ ἐξωτερικὸ τῆς χαρτοφυλάκιο μὲ τὸ ὁποῖο κυρίως ἐκάλυπτε πρὶν τὸν πόλεμο τὸ ἐμπορικὸ τῆς ἔλλειμμα κατόρθωσε μέσα σὲ ἕξι μῆνες παθητικὸ 192 ἑκ. £ νὰ τὸ μετατρέψῃ σὲ ἐνεργητικὸ 16 ἑκ. £. Τὸ ἀποτέλεσμα αὐτὸ ὀφείλεται κυρίως στὴν ἐλάττωσις τῶν στρατιωτικῶν δαπανῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀπὸ 207 τὸ 1947 σὲ 57 ἑκ. τὸ α' ἐξάμηνο τοῦ 1948 (114 σὲ ἐτήσια ἀναλογία, ἄρα κατὰ 50 %) ἀλλὰ καὶ στὴ βελτίωση ὄλων τῶν ἄλλων κονδυλίων (ἐλάττωσις τῶν ἐξόδων τῶν Ἀγγλῶν ταξιδιωτῶν, ἀνάπτυξη τοῦ ἐσωτερικοῦ τουρισμοῦ, αὐξηση τῶν ἐσόδων ἀπ' τὴ ναυτιλία κ.λ.π.).

“Όσο για τὸ ἐμπορικὸ ἰσοζύγιο τῆς Μ. Βρετανίας εἰδικώτερα εἶναι ἄξια προσοχῆς ἢ κατὰ κατηγορίας χωρῶν κατανομή του ποῦ παρέχεται ἀπ’ τὸν πίνακα τῆς ἐπομένης σελίδας.

Ἐπ’ τὸν πίνακα αὐτὸν ἐξάγεται πρῶτα - πρῶτα ὅτι ἐνῶ στὸ 1947 τὸ ἐμπορικὸ ἔλλειμμα ἦταν 35% τῶν εἰσαγωγῶν τὸ 1948 πέφτει στὰ 17%. Εἶναι δὲ ἀκόμη πιὸ σημαντικὸ ὅτι ἡ βελτίωση αὐτὴ ἐκδηλώνεται ὄχι μὲ μείωση τῶν συνολικῶν εἰσαγωγῶν—πρᾶγμα ποῦ οὐσιαστικὰ θὰ ἐσήμαινε περιορισμὸ τῆς κατανάλωσης εἴτε τῶν βιομηχανικῶν ἀναγκῶν σὲ πρῶτες ὄλες—ἀλλὰ μὲ αὔξηση τῶν ἐξαγωγῶν κατὰ 33%. Ἡ ἀφθονία τῆς ἐσοδείας τοῦ 1948 ποῦ θὰ ἔχει ἀσφαλῶς εὐνοϊκὰ ἀποτελέσματα στὶς τιμὲς τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων κάνει ἀκόμη πιὸ εὐνοϊκὴ γιὰ τὸ β’ ἐξάμηνο τοῦ 1948, τὴν ἐξέλιξη τοῦ ἀγγλικοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου.

Ἡ ἐπιτυχία αὐτὴ τῆς βρετανικῆς οἰκονομίας ἐμφανίζεται ἀκόμη περισσότερο ἀνάγλυφη ἂν ληφθῆ ὑπ’ ὄψη ὅτι συνοδεύτηκε μὲ μιὰ ἰσχυρότατη μείωση τοῦ παθητικοῦ της πρὸς τὸ δυτικὸ ἡμισφαίριο καὶ μὲ μιὰ παράλληλη αὔξηση τῶν συναλλαγῶν της μὲ τὶς ἄλλες κατηγορίες χωρῶν. Ἔτσι ἐνῶ ἡ συμμετοχὴ τοῦ Δυτικοῦ ἡμισφαιρίου στὸ εἰσαγωγικὸ ἐμπόριο τῆς Ἀγγλίας ἀνέβαινε τὸ 1946 στὰ 50% καὶ στὸ 1947 στὰ 47% πέφτει στὸ α’ ἐξάμηνο τοῦ 1948 στὰ 33%. Ἀντίθετα οἱ ἐξαγωγῆς πρὸς τὶς χώρες τοῦ μπλόκ στερλίνας αὐξάνουν ἀπὸ τὸ 1947 στὸ 1948 (ἐτήσια ἀναγωγή τοῦ α’ ἐξαμήνου) κατὰ 24%, πρὸς τὶς χώρες τοῦ σχεδίου Μάρσαλ κατὰ 34%, πρὸς τὸν ὑπόλοιπο κόσμον (ὅπου κυρίως ἀνήκει ἡ ἀνατολικὴ Εὐρώπη) κατὰ 39%.

Συνολικὰ τὸ ἐτήσιο ἔλλειμμα σὲ συνάλλαγμα τῆς Μ. Βρετανίας ἐμφανίζεται μειωνόμενον ἀπὸ 630 ἐκ. £ τὸ 1947 σὲ 280 ἐκ. £ τὸ 1948 (ἐτήσια ἀναγωγή τοῦ α’ ἐξαμήνου). Ἀπὸ τὰ 350 ἐκ. £ αὐτὰ ποῦ ἐκεργήθησαν, τὰ 280 ἀντιπροσωπεύουν τὴ βελτίωση τῶν συναλλαγῶν μὲ τὸ Δυτικὸ ἡμισφαίριο, κατὰ συνέπεια ἀντιστοιχοῦν σὲ οὐσιωδέστατη ἐλλάτωση τῆς στενότητος σὲ δολλάρια. Ἄν ἄλλοι παράγοντες ἀντίθετα ἐνεργοῦντες δὲν ἐκδηλωθοῦν μπορεῖ νὰ προβλεφθῆ ὅτι πολὺ σύντομα ἡ Μ. Βρετανία θὰ ἀπαλλαγῆ ἀπ’ ὅποιαν δὴποτε πιστωτικο-συναλλαγματικὴ ἐξάρτηση πρὸς τὶς Η. Π. Α. καὶ σύγχρονα ἀποκαθιστώντας σὲ φυσιολογικὴ βάση τὶς ἐμπορικὲς της σχέσεις μὲ τὸν ὑπόλοιπον κόσμον θὰ συμβάλλει ἀποφασιστικὰ στὴν ἐξυγίανση τῆς διεθνοῦς ἀγορᾶς.

Γενικαὶ παρατηρήσεις.—Ἡ πρώτη κρίση ἀναπροσαρμογῆς τῆς μεταπολεμικῆς διεθνοῦς οἰκονομίας ποῦ συνεχιζομένη τὸ 1947 εἶχε παρουσιάσει μερικὰ ἀνησυχαστικὰ συμπτώματα (πληθωρισμὸς, συναλλαγματικὴ κρίση στὴν Ἀγγλία, παράταση τῆς ἀποσύνθεσης τῆς Γερ-

Σε εκατ. £

Εισαγωγές

	1946	1947	1948 (α' έξ.)
Δυτικό ήμισφαίριο	521	716	294
Μπλόκ στερλίνας	398	511	333
Χώρες σχεδίου Μάρσαλ	131	230	150
Υπόλοιπος κόσμος	42	83	110
Σύνολον	1.092	1.540	887

Έξαγωγές

Δυτικό ήμισφαίριο	118	164	117
Μπλόκ στερλίνας	434	579	357
Χώρες σχεδίου Μάρσαλ	268	264	179
Υπόλοιπος κόσμος	70	05	78
Σύνολο	890	1.102	731

Υπόλοιπο ενεργητικό (+) ή παθητικό (-)

Δυτικό ήμισφαίριο	-403	-552	-177
Μπλόκ στερλίνας	+ 28	+ 68	+ 24
Χώρες σχεδίου Μάρσαλ	+137	+ 34	+ 29
Υπόλοιπος κόσμος	+ 34	+ 12	- 32
Σύνολο	-202	-438	-156

(*Εκθεσις του Cripps προς τή Βουλή τών Κοινοτήτων)

μανικής οικονομίας κ'λ.π.) φαίνεται ότι μέσα στο 1948 ξεπεράστηκε ή πάντως πλησιάζει να ξεπεραστεί. Η σημαντική αύξηση της Ευρωπαϊκής βιομηχανικής παραγωγής, ή ανασυγκρότηση της γερμανικής οικονομίας ειδικότερα, ή ελλάτωση του διεθνούς πληθωρικού ρυθμού ή άφθονη έσοδεια του 1948, ή τακτοποίηση του άγγλικού Ισοζυγίου λογισμών, οι άρχες νέας έμπορικης κίνησης μεταξύ ανατολικής και δυτικής Ευρώπης, τέλος ή για την ώρα έπιτυχία του σχεδίου Μάρσαλ είναι ασφάλης ένδειξη ότι ή διεθνής οικονομία μπήκε σταθερά στην άνιούσα φάση του οικονομικού κύκλου. Ός ένα σημείο ή κατάσταση παρουσιάζει αναλογίες με το 1921—22 όπóταν έγινε ή πρώτη μεταπολεμική σταθεροποίηση και είναι δυνατόν τά σημερινά μέτρα διεθνούς οικονομικής έξυγίανσης και ειδικότερα ή πολιτική της Αμερικανικής βοήθειας να παραβληθούν—παρά τις επί μέρους διαφορές που παρουσιάζουν—με την πολιτική των σχεδίων Ντόζ και Γιούγκ, την οικονομική σταθεροποίηση που έγινε τότε με την έγγύηση της Κ.Τ.Ε. στην Αύστρία και Ούγγαρία κλπ. Φυσικά ή δλη σημερινή διάρθρωση της διεθνούς οικονομίας δέν είναι ή ίδια με την μεσοπολεμική έποχή. Η δέ σοβαρώτερη διαφορά που ύπάρχει είναι ότι ή νέα οικονομική σταθεροποίηση που έπιχειρείται δέν γίνεται στο όνομα του φιλελεύθερου καπιταλισμού, αλλά μις διαρκώς έντονώτερης κρατικής παρέμβασης που άσκειται με την άνοδο στην άρχή δημοκρατικών δυνάμεων. Πραγματικά ή πολιτική νίκη του Έργατικού Κόμματος ύπηρξε το θεμέλιο της έξυγίανσης της Άγγλικής οικονομίας, όπως ό τελευταίος θρίαμβος του Τρούμαν στις άμερικανικές έκλογές, που όφείλεται βασικά στην ύποστήριξη των έργατικών όργανώσεων, άποτελεί την έγγύηση για την έξυγίανση—ιδίως άπ' τον πληθωρισμό—της Αμερικανικής και κατά άκολουθία της παγκόσμιας οικονομίας. Και αυτός είναι ό λόγος για τον όποιο καμμιά πρόβλεψη για τη διακοπή αυτής της άνιούσας πορείας του οικονομικού κύκλου δέν είναι δυνατή. Γιατί και αυτή θά έξαρτηθί άπό τη παραπέρα διαρθρωτική μεταβολή που οι δημοκρατικές δυνάμεις στις κυριώτερες χώρες θά μπορέσουν να έξασφαλίσουν και άνάλογα με τις όποιες θά δώσουν στο οικονομικό σύστημα μις έντελώς νέα κατεύθυνση.

Α. ΓΡΗΓΟΡΟΓΙΑΝΝΗΣ